

Noi modificari legislative în domeniul energiei

La data de 29 martie 2024, în Monitorul Oficial a fost publicata *Ordonanta de urgenta nr. 32/2024 pentru modificarea si completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 27/2022 privind masurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrica si gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum si pentru modificarea si completarea unor acte normative din domeniul energiei si adoptarea unor masuri în domeniul energiei („OUG 32/2024”)*. Principalele modificari aduse prin OUG 32/2024 se refera la masurile adoptate în contextul crizei energetice, regimul sancțiunilor contravenționale în domeniul energiei, abrogarea unor taxe aplicabile prosumatorilor și instituirea unor prevederi generale referitoare la contractele pentru diferența. Majoritatea prevederilor OUG 32/2024 au intrat în vigoare la momentul publicarii acesteia în Monitorul Oficial, cu excepția prevederilor referitoare la contravenții care vor intra în vigoare la 30 de zile dupa data publicarii în Monitorul Oficial. În continuare vom prezenta pe scurt principalele modificari aduse prin OUG 32/2024.

a) Modificarea unor masuri adoptate în contextul crizei energetice

(i) Prețul final facturat

• Furnizorii de energie electrica/gaze naturale au obligația sa defalce pretul pentru clientul final nu doar în ofertele-tip de furnizare, ci și în contractele de furnizare încheiate cu clienții finali, pe urmatoarele componente: (i) pretul energiei electrice/gazelor naturale, care include componenta de achiziție a energiei electrice/gazelor naturale (inclusiv tariful de transport - componenta de introducere a energiei electrice/gazelor în rețea/sistem, costul de înmagazinare, dupa caz si componenta de furnizare; (ii) componenta de rețea/sistem stabilita pe baza tarifelor reglementate pentru serviciile de rețea/sistem (distribuție, transport, serviciu sistem) și (iii) taxe, impozite, contribuții stabilite conform dispozițiilor legale în vigoare.

• În perioada 1 aprilie 2024 - 31 martie 2025, componenta de furnizare este de 73 lei/MWh pentru activitatea de furnizare a energiei electrice (identica cu valoarea anterioara), respectiv 15 lei/ pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale MWh (comparativ cu valoarea anterioara de 12 lei/MW). Prin excepție, componenta de furnizare din preturile aplicate clienților preluați în regim de ultima instanța este de 80 lei/MWh pentru activitatea de furnizare a energiei electrice (identica cu valoarea anterioara), respectiv 15 lei/MWh pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale (comparativ cu valoarea anterioara de 13,5 lei/MWh).

• De asemenea, în perioada 1 aprilie 2024 - 31 martie 2025, prețul final pentru clienți va include și contribuția aferenta schemei de sprijin pentru promovarea cogenerarii de înalta eficiența pe baza cererii de energie

termica utila, contravaloarea certificatelor verzi aferente sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile.

(ii) *Decontarea furnizorilor*

• Prin modificările aduse OUG 119/2022, pentru consumul înregistrat începând cu 1 aprilie 2024, valoarea maxima a pretului mediu ponderat al energiei electrice la care ANRE calculeaza sumele de decontat de la bugetul de stat pentru furnizorii de energie electrica este de 700 lei/MWh. Anterior, plafonul era de 900 lei/MWh, acesta ramânând aplicabil în continuare pentru consumul înregistrat pâna la 1 aprilie 2024.

(iii) *Prețul de referința pentru calculul contribuției la Fondul de Tranziție Energetica*

• Prețul de referința avut în vedere pentru calculul contribuției de la fondul de tranziție energetica („CFTE”) datorate de producatorii de energie electrica pentru activitatea de producție se reduce de la 450 lei/MWh la 400 lei/MWh.

• Prețul de referința de 400 lei/MWh va fi aplicat și pentru calculul CFTE cu reținere la sursa din veniturile entităților rezidente/nerezidente realizate în baza contractelor de hedging.

• De asemenea, prețul de referința avut în vedere pentru calculul CFTE datorate de alți participanți la piața (e.g., traderii de energie electrica și gaze naturale, furnizorii de energie electrica/gaze naturale care desfașoara activitatea de trading, etc.), va fi prețul mediu de achiziție a energiei electrice/gazelor naturale, la care se adauga o marja de profit de 10 % (spre deosebire de marja anterioara de 2 %).

(iv) *Mecanismul de Achiziție Centralizata a Energiei Electrice*

• Durata de aplicare a MACEE a fost redusa pâna la data de 31 decembrie 2024 (fața de 31 decembrie 2025 conform prevederilor anterioare). Dupa data de 31 decembrie 2024, participarea la MACEE va fi voluntara.

• De asemenea, începând cu data de 1 aprilie 2024, OPCOM în calitate de achizitor unic în cadrul MACEE va achiziționa energia electrica la prețul de 400 lei/MWh (comparativ cu prețul de 450 lei/MWh platit anterior).

• Se implementeaza un mecanism prin intermediul caruia furnizorii de energie electrica care achiziționeaza energie prin intermediul MACEE pot beneficia de garanțiile de origine aferente cantitaților de energie electrica din surse regenerabile tranzacționate. Astfel, furnizorii de energie electrica participanți la MACEE pot solicita transferul garanțiilor de origine, pentru 90% din cantitațile determinate conform prevederilor din OUG 27/2022, cu respectarea prevederilor Regulamentului de emitere si urmarire a garanțiilor de origine pentru energia electrica produsa din surse regenerabile de energie, aprobat prin Hotarârea Guvernului nr. 1.232/2011.

b) Regimul contravențiilor în sectorul energetic

OUG 32/2024 aduce unele modificari *Legii energiei electrice si a gazelor naturale nr. 123/2012* („**Legea 123/2012**”) în ceea ce privește regimul contravențiilor în sectorul energiei electrice și gazelor naturale, care vor intra în vigoare la 30 de zile de la data publicarii OUG 32/2024.

(i) *Cursul termenului de prescripție*

• În ceea ce privește termenul de prescripție de 36 de luni pentru anumite categorii de contravenții (ca excepție de la termenul general de 24 de luni), se adaugă mențiunea că în cazul contravențiilor continue, termenul curge de la data încetării ultimului act/fapt material constitutiv al contravenției.

• De asemenea, se adaugă prevederi noi potrivit cărora cursul termenului de prescripție a dreptului ANRE de a aplica sancțiuni se întrerupe prin comunicarea deciziei privind efectuarea investigației și/sau a oricărui act emis în legătură cu investigația declanșată, comunicat operatorului economic investigat. În această situație, termenul de prescripție a dreptului ANRE de a aplica sancțiuni va expira cel mai târziu în ziua în care se împlinește perioada egală cu dublul termenului de prescripție aplicabil pentru savârșirea încălcării în cauză.

(ii) *Majorarea cuantumului unor amenzi contravenționale*

• În sectorul energiei electrice, dacă anterior sancțiunile pentru anumite contravenții se raportau la cifra de afaceri anuală a vânzătorilor pe piața angro de energie, din anul financiar anterior sancționării, acum acestea se vor referi la cifra de afaceri anuală a persoanei juridice contraveniente realizată din activitatea licențiată, în anul financiar anterior sancționării. Astfel, aceste modificări au aliniat sancțiunile pentru anumite contravenții cu definiția cifrei de afaceri.

• De asemenea, pentru unele contravenții, sancțiunea amenzii a fost majorată de la 0,5 % - 1 % din cifra de afaceri anuală a vânzătorilor pe piața concurențială de energie (din anul financiar anterior sancționării) la 1 % - 3 % din cifra de afaceri anuală a persoanei juridice contraveniente realizată din activitatea licențiată (în anul financiar anterior sancționării faptei). Aceste contravenții se referă la refuzul participanților la piața angro de energie electrică de a permite efectuarea de acțiuni de investigație și/sau inspecție inopinată, precum și la nefurnizarea datelor și informațiilor, furnizarea de date și informații inexacte, incomplete sau care induc în eroare, ca urmare a solicitărilor ANRE în privința investigațiilor.

• În sectorul gazelor naturale, pentru unele contravenții se majorează sancțiunea amenzii de 100.000 lei – 500.000 lei la amenda de 1% - 5% din cifra de afaceri anuală realizată din activitatea licențiată, în anul financiar anterior sancționării faptei. Printre aceste contravenții se numără (i) nerespectarea cerințelor privind transparența prevăzute în reglementările ANRE, precum și în regulamentele europene, altele decât Regulamentul (UE) nr. 1.227/2011, (ii) nerespectarea reglementărilor privind separarea legală și/sau contabilă a activităților reglementate în sectorul gazelor naturale; și (iii) refuzul nejustificat al accesului/racordării solicitanților la conductele de alimentare din amonte, la sistemul de transport, la sistemul de distribuție sau la depozitele de înmagazinare a gazelor naturale;

c) **Taxe aplicabile prosumatorilor**

OGU 32/2024 a abrogat art. 21 alin. (3) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 163/2022 pentru completarea cadrului legal de promovare a utilizării energiei din surse regenerabile, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative („OGU 163/2022”)*, care reglementa posibilitatea autorităților administrației publice centrale și ANRE să aplice, în anumite cazuri, taxe și tarife prosumatorilor de energie din surse regenerabile, în legătură cu energia electrică din surse regenerabile autoprodusă de aceștia care rămâne în spațiile lor. Cazurile de aplicare a taxelor și tarifelor, acum abrogate, erau următoarele:

• dacă energia electrică din surse regenerabile autoprodusă este sprijinită efectiv prin intermediul unor scheme de sprijin, numai în măsura în care nu sunt subminate viabilitatea economică a

proiectului si efectul de stimulare a unui astfel de sprijin;

• de la data de 1 decembrie 2026, daca puterea instalata în centralele electrice ale prosumatorilor depășește 8% din puterea totala instalata în capacitațile de producție de energie electrica la nivel national si daca se demonstreaza, prin intermediul unei analize cost-beneficiu, efectuata de ANRE printr-un proces deschis, transparent si participativ, ca scutirea de taxe și tarife fie a avut drept rezultat o sarcina disproporționata semnificativa pentru sustenabilitatea financiara pe termen lung a sistemului electric, fie creeaza un stimulent care depășește ceea ce este necesar în mod obiectiv pentru a obține o utilizare rentabila a energiei din surse regenerabile, precum si ca o astfel de sarcina sau un astfel de stimulent nu ar putea fi minimizat prin întreprinderea altor acțiuni rezonabile; sau

• daca energia electrica din surse regenerabile autoprodusa este produsa în instalații cu o putere totala instalata de energie electrica de peste 30 kW.

Menționam ca aceste prevederi transpuneau în dreptul intern prevederile art. 21 alin. (3) din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. În nota de fundamentare a OUG 32/2024 se menționeaza ca la solicitarea autoritaților române, Comisia Europeana a emis un punct de vedere potrivit caruia decizia unui stat membru de a nu transpune o dispoziție opționala dintr-o directiva nu poate fi considerata o nerespectare a obligației de transpunere.

d) Contractele pentru diferența (CfD)

Potrivit prevederilor OUG 32/2024, Guvernul României urmeaza sa aprobe, la propunerea Ministerului Energiei, cadrul general pentru implementarea si functionarea mecanismului de sprijin prin contracte pentru diferența pentru tehnologiile cu emisii reduse de carbon. Finanțarea mecanismului de sprijin prin contractele pentru diferența pentru tehnologiile eligibile de producere a energiei electrice se va realiza cu respectarea normelor naționale si europene în materia ajutoarelor de stat si/sau prevederile deciziilor de autorizare ale Comisiei Europene si se va asigura din fonduri europene nerambursabile, prin plata unei/unor contribuții aplicate consumatorilor finali de energie electrica, si în masura în care va fi necesar, Ministerul Energiei, în calitate de ordonator principal de credite, va asigura finanțarea prin bugetul de stat.

În acest sens, reamintim ca la data de 14 martie 2024, Guvernul a publicat în consultare publica *Proiectul de hotarâre a Guvernului privind aprobarea cadrului general pentru implementarea și funcționarea mecanismului de sprijin prin Contracte pentru Diferența pentru tehnologiile cu emisii reduse de carbon*². De asemenea, la data de 6 martie 2024, Comisia Europeana a aprobat Schema contractelor pentru diferența în valoare de 3 miliarde de euro pentru a sprijini instalațiile eoliene și solare fotovoltaice onshore în vederea stimulării tranziției catre o economie net zero³.

e) Alte modificari importante

(i) *Obligații privind modalitatea de asigurare a energiei electrice/gazelor naturale pentru consumul clienților finali*

Furnizorul de energie electrica are obligația de a-si asigura cel puțin 50% (spre deosebire de pragul de 40 % anterior modificarilor aduse prin OUG 32/2024) din energia electrica necesara acoperirii consumului clienților

finali din portofoliu din producție proprie sau prin achiziție prin contracte la termen pe pietele de energie electrica, pe alte piețe decât PZU, PI si PE. Nerespectarea acestei obligații este acum considerata contravenție, sancționata cu amenda cuprinsa între 5% si 10% din cifra de afaceri anuala.

O obligație similara a fost reglementata în sarcina furnizorilor de gaze naturale, care trebuie sa asigure cel puțin 50% din gazele naturale necesare acoperirii consumului clienților finali din portofoliu, din producție proprie sau prin achiziție prin contracte la termen. Nerespectarea acestei obligații este considera contravenție, sancționata cu amenda de la 500.000 lei la 1.000.000 lei.

(ii) *Dezechilibrele prosumatorilor cu capacitati mai mici de 400 kW*

În cazul prosumatorilor care dețin centrale electrice din surse regenerabile cu puteri electrice instalate mai mici de 400 kW pe loc de consum, furnizorii de energie electrica nu factureaza pentru locul de productie si consum contravaloarea dezechilibrelor aferente atât energiei electrice consumate, cât si energiei electrice produse si livrate în rețeaua electrica. Aceste prevederi au fost adaugate în contextul prevederilor existente potrivit carora responsabilitatea în materie de echilibrare nu se aplica prosumatorilor cu o putere instalata de productie a energiei electrice mai mica de 400 kW, responsabilitatea în materie de echilibrare revenind furnizorului prosumatorilor.

(iii) *Prețul vânzării gazelor naturale de catre producatorii care desfașoara atât activități de extracție onshore si/sau offshore, cât si activități de vânzare a gazelor naturale*

În perioada 1 aprilie 2024 - 31 decembrie 2024, producatorii de gaze naturale care desfașoara atât activități de extracție onshore si/sau offshore, indiferent de data începerii acestei activități, cât si activități de vânzare a gazelor naturale au obligația sa livreze, cu pretul de 120 lei/MWh (comparativ cu prețul anterior de 150 lei/MWh), cantitățile necesare de gaze naturale rezultate din activitatea de producție interna curenta catre furnizorii clienților casnici, pentru a asigura în perioada 1 aprilie 2024 - 31 martie 2025 necesarul de consum al clienților casnici din producția curenta si din depozitele de înmagazinare subterana a gazelor naturale, precum si necesarul de gaze naturale pentru constituirea stocului minim necesar pentru perioada 1 noiembrie 2024 - 31 martie 2025.

(iv) *Achiziția de catre OTS a serviciilor de sistem*

În ceea ce privește achiziționarea de catre OTS a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilirea frecvenței de la participanții la piața, în baza unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piața, au fost abrogate prevederile care permiteau OTS sa solicite o derogare de la ANRE pe motiv ca furnizarea pe piața a acestor servicii nu ar fi suficienta din punct de vedere economic.

De asemenea, a fost adaugat ca procedurile prin care se achiziționeaza serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței au în vedere un pret maximal stabilit în conditii de eficiența economica în conformitate cu reglementarile ANRE. În situatia în care, în urma derularii procedurii de achiziție a acestor servicii, nu se prezinta niciun ofertant, la solicitarea OTS justificata de necesitatea menținerii siguranței în funcționare a sistemului, ANRE poate decide ca pentru o perioada limitata de cel mult un an OTS sa aiba dreptul sa solicite, prin dispoziție de dispecer, furnizarea serviciului respectiv la pretul maximal prevazut în proceduri de catre un operator economic capabil din punct de vedere tehnic sa presteze respectivul serviciu de sistem. Perioada poate fi extinsa în urma derularii unei noi proceduri de achiziție de catre OTS, la care nu se prezinta niciun ofertant.

1. Prin cifra de afaceri anuala se înțelege cifra de afaceri a persoanei juridice contraveniente realizata din activitatea licențiată, în anul financiar anterior sancționarii faptei. În cazul în care, în anul financiar anterior sancționarii, întreprinderea nu a înregistrat cifra de afaceri sau aceasta nu poate fi determinata, va fi luata în considerare cea aferenta anului financiar în care contravenientul a înregistrat cifra de afaceri, an imediat anterior anului de referința pentru

calcularea cifrei de afaceri în vederea aplicării sancțiunii. În ipoteza în care nici în anul anterior anului de referință pentru calcularea cifrei de afaceri în vederea aplicării sancțiunii contravenientul nu a realizat cifra de afaceri, va fi luată în calcul ultima cifra de afaceri înregistrată. Dacă contravenientul este persoana juridică nou-înființată, care nu a înregistrat cifra de afaceri în anul anterior sancționării, acesta va fi sancționat cu amenda contravențională de la 100.000 lei la 1.000.000 lei.

2. <https://energie.gov.ro/proiectul-de-hotarare-a-guvernului-privind-aprobarea-cadrului-general-pentru-implementarea-si-functionarea-mecanismului-de-srijin-prin-contracte-pentru-diferenta-pentru-tehnologiile-cu-emisii-reduce/>.

3. <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.108510>.